

Ákácfaültetés.

Írta: Ajtay Jenő ny. min. tanácsos.

Szederjei-Ostadál Jenő szaktársunknak az Erdészeti Lapok múltévi decemberi füzetében megjelent értekezése kényszerít a megszólalásra. Megteszem észrevételeimet azért, hogy több szaktársunkat megkíméljem a kísérletezés hosszadalmas munkájától. A szerzett tapasztalatokat és levont következtetéseket szálerdőgazdaságban egy egész emberöltőre (de legalább 30—40 év) kiterjedő — kísérleti eredményekkel lehet — még mindig kérdéses sikerrel — megbolygatgatni.

Ákácültetésnél ugyanezt valamivel rövidebb idő alatt is meg lehet tenni, de mégis kell hozzá legalább 20 esztendő. Még 20 esztendőös gondos megfigyelés után is fennmarad az a homoki szaktársaimmal egybehangzó megállapításom, hogy *a 40—60 négyszögölenként váltakozó homoktalajokon semmiféle szabályt ne általánosítsunk, hanem tessék a növényasszociációkhoz folyamodni tanácsért, amelyekben Kiss Ferenc, néhai Kallivoda Andor, Dr. Magyar Pál stb. botanikai ismertetései teljes fényképmásolatát adják valamennyiünk gyakorlati megfigyeléseinek és tapasztalati adatainknak.*

Fentiek előrebocsátása után megkísérlem *Szederjei-Ostadál* Jenő szaktársunk értekezését bekezdésenként sorra venni. Azt írja, hogy jelenlegi működési helyén minden vágásterületet — hacsak nem nyár- vagy ákác-sarj felújításáról van szó — fenekestől fel kell forgatni.

Nem írja, milyen fanemek voltak a felújítandó területen, de ha azok nem ákác- vagy nyár-erdők voltak és ha azok talaját nem lepték el az *élvő* növények, akkor nem kell azt a talajt fenekestől felforgatni, különösen nem kell felforgatni, ha — amint írja — félni kell, hogy „a szél elfújja“. A területet, a talajt, a rajta levő növényzetet látnom kellene, hogy mérvadó véleményt mondhassak, de enélkül is ajánlom, ne ültessen tiszta ákácot, hanem talajbolygatás nélkül, mezőgazdasági előhasználat nélkül vegye elő a már tudománnyá fejlődött növényasszociációt és a terü-

leten előzőleg volt fanemek, valamint az ott tenyésző növények után indulva foltonként — ha úgy tetszik csoportonként — váltakozó fanemekből létesítsen ákáccal, kanadai nyárral, jegenye-nyárral *elegyes erdőt*. Az elegyes erdőt ajánlom én, akit szolgálati időm alatt fanatikus ákácerajongónak tartottak.

Ültessen a talajviszonyoknak (minőség, kitettség, mélyebb vagy magasabb fekvés, ebben néha egy méteres szintkülönbség is fontos) megfelelő fanemekből elegyes, csoportosan elegyes, avagy 40—100 négyszögölenként váltakozó foltokban elegyes állományokat.

Ennek a helyességét bizonyítják a 300—700 méteres tengerszín feletti magasságban levő erdők is, ahol fekvés, kitettség, talajminőség stb. szerint nagyszerűen váltakozik a cser a tölgygel, a tölgy a gyertyánnal, a gyertyán a bükkal stb., stb., a Csonka-Magyarországon sajnos, elenyészően kevés lucfenyőről nem is szólva. Ha a természetnek erre a megfejthetetlen bölcsességgel elibénk tárt útmutatásaira vigyázunk, ha ecélből a növényasszociációk sokpántlikájú kalapja alá foglalt talajváltozatokat aprólékosan tekintetbe vesszük, akkor talán mindannyian eredményes munkát végzünk.

Önigazolásomra felemlítem itt, hogy nekem Delibláton nem ez volt a feladatomban. Nekünk Delibláton a *délkeleti „Kossova“* nevű, szelek szárnyain repülő homokot kellett megfogni, továbbvándorlásában megállítani és befásítani. Ez az úgynevezett „futóhomok“ 30—45 méter magasságú buckák (homokdombok)-ban torlódott fel. Volt olyan homokbucka, amelynek teteje (platója) 150 kat holdat tett ki. Ilyen buckákból összetevődő 7000 kat. holdas füvetlen és fátlan sivatagunk is volt.

A homokkötés módját annak idején az Erdészeti Lapokban leírtam. Fanemekben azonban ott nem volt válogatni valónk. Azokon a buckákon — ugyancsak váltakozó eredménnyel — csakis az ákácültetés sikerült. A buckák között elterülő, mélyen fekvő, úgynevezett „kifujt“ (deflációs) területekkel a főfeladatnak, a „futóhomok megkötésének“ befejeztéig nem törődtünk. Ez pedig csak ákáccal tör-

tént; sem a jegenyenyárral, sem a fehérvyárral és a többi nyárfaváltozatokkal végzett 70—80 holdas kísérletek nem sikerültek. Időközben a nem futó, de fátlan területek (ilyen is volt mintegy 13.000 hold) beerdősítése érdekében már előzetes kísérleteket folytattunk különböző fanemekkel. Ezt az erdészeti kísérleti állomással együtt csináltuk (*Roth* Gyula professzor szaktársunk nagyon jól tudja) mintegy 38 fajta hazai, de főleg hasonló klímájú külföldi fanemmel. Mire azonban a futóhomok befásításának befejezése után, a nem-futó kopárok beerdősítésére került volna a sor, nyakunkra jött a háború, felvonulási hadszíntér lettünk, minden munka megszűnt, szép erdősítéseinket a szerbek kapták meg.

Előbbiek után kerültem a nagyreményű alföldfásítási akcióhoz és ismertem meg Pestmegye homokjainak legnagyobb részében kisebbitett kiadásban a deliblái homokot, nem délkeleti, hanem éppen ellenkezőleg, északnyugati uralkodó széliránnyal és sokkal tarkább talajváltozatokkal.

Nekünk Delibláton 711 milliméter átlagos évi csapadékunk volt, a magyar Alföld évente csak mintegy 546 millimétert kap. *Ez a körülmény már magában rácsafól a tavaszi ákácfaültetés előnyösebb voltának elméletére.* A magyar Alföldön nagyon kevés a tavaszi csapadék, a koratavaszi száraz szelek után majdnem minden átmenet nélkül jönnek a hőségek. Mindezek a körülmények a *tavaszi erdősítések ellen* szólnak. A homokra kiültetett ákácsemete gyökerei a második évben már 9 méterre is elfutnak, hogy a megfelelő nedvességet és táplálékot biztosíthassák. Ez nem ok nélkül történik, igyekeznünk kell tehát az összes téli csapadékot is lehetőleg biztosítani a csemete részére, ami *csakis őszi ültetéssel* lehetséges. Annál inkább kell erre törekednünk, mert az 546 milliméter évi csapadékból is egy jelentékeny rész a nyári futózáporokra esik.

A sűrű ültetésnek minden homoki tapasztalat határozottan ellene szól. A homoktalajok, de különösen az erdősítésre szánt homoktalajok táplálékban nem nagyon szoktak bővelkedni, nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között holdanként 1600 csemete könnyebben megél, mint 5755! Az én tapasztalatom az egyöles sortávolságot és

ugyanesak egyöles csemetetávolságot találta az „arany középút“-nak. Azért mondom arany középútnak, mert a legtöbb homoki kollégám ennél is bővebb (3—3 méter) hálózat mellett kardoskodott. Tehát:

1. ha nem kell a volt erdő alomnövényzetében *évelő* növényeket irtanunk, mellőzzük a talaj „fenekestől“ megfordítását,

2. ültessünk egy öl sor- és egy öl csemetetávolsággal,

3. az ültetendő csemeték töben *legalább* egy centiméter átmérőjűek legyenek,

4. mezőgazdasági köztesművelés helyett sorközti kapálást alkalmazzunk, lókapával, keresztül-kasul, annyiszor, ahányszor szükséges, de legalább két éven át,

5. a csemetéket az ültetés első évében (ákácfaültetésről van szó!) július vagy augusztus hónapban meg kell „*egyelni*“,

6. a csemetéket az ültetés harmadik évében (fél magasságig) fel kell nyesni (ezt megcsinálják az egész rőzséért),

7. a csemetéket az ültetés 5-ik évében kétharmad magasságig újból fel kell nyesni (ezt megcsinálják a fele rőzséért),

8. a fiatalost az ültetés nyolcadik évében meg kell gyéríteni, ekkor a „lemaradt“ egyedek kiszedésével, szőlőkarót, petrencerudakat, babkarót, 3 cm.-en felüli vékony dorongot és rőzsét termelhetünk.

Aki ezeket nem hiszi el, nézze meg a Hevessy uradalom 68 holdas erdejét Tápiószecsőn. Ez az erdőszítés annak idején hitvány, száraz, homoki legelőn történt, második díjat nyert, fenti (1—8) műveleteket mind meglátni benne.

Tökéletesen igaza van *Szederjei-Ostadal* Jenő szaktársamnak abban, hogy a Szabolcs és Szatmár vármegyei homokokon „más a homokfúvások eredője“. Ezek az *ákác* eldorádói! Ezeket az ákác talajokat és a kecskeméti avagy deliblati homokokat talán nem is kellene egy napon említeni! Ott vannak 12 éves vágásfordulós fasorok, melyek 60%-nál több szerszámfát adnak. Ezeknél indokolt, ha szán-

tással előkészítik a talajt az ákácfaültetéshez. Ez helyes is! De ez úgy néz ki, mintha én ellentétbe jönnék önammal, mikor jelen értekezésem elején a talaj „fenekestől megforgatását“ mellőzendőnek mondtam. Az ellentmondás csak látszólagos, mert *Szederjei-Ostadal* Jenő a csemetéknek a szél által a *gyökerekig* menő kifuvásáról ír. Ezért mellőzendő önála a szántás vagy megforgatás! *Máskülönben az ákác „talajjáró levegő“-t igényel. Ezt meg is kell neki adnunk, ott, ahol nem veszélyes!* Az ákácnak „talajjáró levegő“ iránti igénye magyarázza meg legnagyobb részben azon áldott jó tulajdonságát, hogy kiválóan tenyészik szakadékokban, omladványok és vízmosásokban (lásd Hunyad megye vízmosásait!), valamint minden *laza* talajban. Tehát az én talajforgatást ellenző és talajlazítást (szántást) javasoló nézeteim között nincs ellentét, hanem csak a helyi viszonyokhoz (szélerősség, uralkodó szélirány, talajszerkezet) alkalmazkodás.

Valamennyi erdészeti növényasszociológusunk a magyar esenkesz (*Festuca vaginata* L.) nevű növényünket azon növények közé sorolja, melyek az ákácra nézve „kedvezőtlen“ talajt jeleznek. Mi Deliblaton mégis *Festuca vaginata* fűmagot vetettünk talicskaszerű gépekkel az ákác sorok közé. Csakhogy nálunk a *Festuca vaginata* csupán átmeneti növény volt addig, amíg homokkötő feladatának megfelelt. Mihelyt megtette kötelességét, mehetett. Jöttek a szél szárnyain a többi növények (*Euforbia* stb.), amelyek a gyér állást igénylő *Festuca vaginata*-t kiszorították helyéről, de ez akkor következett be, mikor a futóhomokbuckák már megállapodtak. Tehát mi nem jöttünk ellentétbe a botanikusokkal (*Tuzson, Magyar, stb.*), hanem csak alkalmazásba hoztuk azt az önző közmondást, hogy a cél szentesíti az eszközöket.

A homokot Deliblaton sem, Keeskemét vidékén sem hordta a szél messze, hanem csak a legfinomabb alkatrészek, melyekben legtöbbsnyire humusz-szemcsék voltak, repültek a levegőben — por alakjában — nagyobb távolságokra. Maguk a homokszemcsék inkább csak gördültek a szél által kergetve a bucka délkeleti oldaláról annak tete-

jére (platójára), onnan pedig a bucka északnyugati végén peregtek le. Ilyenformán egy-egy bucka — az én méréseim szerint — átlag évenként 11 méterrel vándorolt előre, elborítva útközben 35—40 méter magas nyárfatörzseket is. Ezeknek a hatalmas nyárfatörzseknek koronacsúcságai között szoktunk sétálni, mikor az ilyen természeti jelenségeket a homokpuszta érdeklődő szemlélőinek bemutattuk. Ilyen szemlélők voltak: főiskolai erdómérnökhallgatók, az osztrák birodalmi erdészeti egyesület *Auersperg Károly* herceg vezetése alatt, botanikusok, geológusok, horvát szakemberek, oroszok, svédek, japánok, mindenféle rangú és rendű *szegény* tudósok, gyíkászok, valamint bolhákat és lepkéket gyűjtő *gazdag* Rothschildok is.

A mi Nemzeti Múzeumunknak, sajnos, nem volt pénze rá, hogy kiváló tudósainkat kiküldje a homokpuszta 51.000 kat. hold területén őseredetiségükben megmaradt különleges homoki emlősök, madarak, gyíkok, rovarok és növények meghatározására, ezeknek világirodalmi publikálására; az osztrák sógorságban nem lévén kívánatos a magyar hírnév világgá repülése, átengedtük a gazdag kutatási területet idegeneknek és a magyarságtól együttérzésben távolállóknak zsákmányul. Csak mikor ez ellen lázadni kezdtünk, tudott a Nemzeti Múzeumnak szűkmarkú felszereléssel és még szűkebbmarkú napidíjakkal kiküldeni *Schmidt Antal* tanár vezetése alatt lepkészeket az idegenek által learatott területen tarlóböngészésre.

Ami a homok vízfelvevő képességét illeti, csak általános utalásokkal élek a homoktalajok vegyi összetételére. Az ilyen talajokon *Kiss Ferenc* a sósavas üvegsével a zsebében szokott vizsgálgódni, mert a homok mésztartalma és mészben szegény volta kiváló fontossággal bír. Etekintetben az Erdészeti Lapokban sokszor túlbőven tárgyalt elméleti tanulmányokra is utalok, de gyakorlati szempontból csak annyit jegyezzünk meg, hogy az *olyan homoktalajok, amelyekről az esővízcsepp legurul, nem ákácnak valók*. Hosszadalmas volna ennek okait tárgyalni, mi gyakorlati emberek az unalmasság kikerülése céljából az ilyen talajokra azt mondjuk, hogy mohásodásra hajlamosak.

Az ákácfaültetések pótlására nézve csak annyi megjegyzésem van, hogy ahol „*sávszerű*“ vagy „*fóltszerű*“ pótolni való van, ott ne ákáccal pótoljunk, hanem a talaj minősége és fekvése (mélyedés vagy domb) szerint kanadai nyárral, esetleg jegenyenyárral. Az egyenkénti avagy szórványos hiányokat *iskolázott 2 éves suhánggal pótoljuk*, de azonnal az ültetést követő évben. Így teljesen feleslegessé válnak a *fiatalos egyöntetűsége* avagy a *koronaszint* miatti aggodalmak. A gondos és tökéletes ákácfaültetés ákácnak való talajon 92—98% sikerű szokott lenni, nem sok pótolni való marad, mert a 2—4 méteres hézag ákácültetésben nem hézag!

Előbbi soraimban „iskolázott 2 éves suháng“-ról tettem említést. Nem kell ettől megijedni, mert nem olyan drága, mint amilyennek gondoljuk. Az egy éves csemétét átválogatjuk. A kiselejtezetteknek gyökereit *legfeljebb 2 cm. hosszúra* mind visszavágjuk, szárukat azonban érintetlenül hagyjuk és az így kegyetlenül visszavágott gyökerű csemététet zsinór mellett, *ásó-hasítékba* iskolázzuk. Az iskolázott cseméték törzsét *egyelés* útján neveljük. Ennek a módszernek rendkívüli olcsósága mellett az a megbecsülhetetlen előnye van, hogy szakál-sűrű gyökérzetű suhángokat nevelünk, melyek pótlásokban várakozásainkat (a fiatalos egyöntetűsége, koronaszint) kielégítik.

Nehogy félreértsen valaki! Nem az *összes* selejtes csemététet kell eliskoláznia, hanem csak annyit, amennyire a pótlásokhoz szükségünk van. Kétségtelenül érdemes az összes kiselejtezett ákác csemétét fenti módon átiskoláznia, de nem annak, aki az iskolázást fizetett napszámossal végezteti, hanem annak a *kisgazdának*, aki az iskolázást ráérő idejében maga végzi. Ennél kitűnőbb gyökérzetű csemététet magról lehetetlenség nevelni!

Azt sem tudom elfogadni, hogy csakis *sűrű* ültetés mellett fejlődik a csemete *sudár, göcsmentes, hosszú, nagytömegű szerszámfává*. Tapasztalataink évtizedeken át a visszavágott, úgynevezett *csonka* csemeteültetést igazolták helyesnek. Ezeket — amint az 1—8 pontokban fentebb leírtam — egyelni, félmagasságig, azután kétharmadmagas-

ságig nyesni kell. Az *egyelést* ollóval, a felnyeséseket ágnyesőfűrészekkel végezzük. Ezeket az Erdészeti Lapok régebbi füzetében részletesen leírtam. Ha a felnyeséseket idejében és helyesen, ágcsonk- és „tarisznyaakasztó“-mentesen végezzük, akkor semmi esetre sem lesznek göcsös törzseink, mert a 2 cm-nél vékonyabb csonkmentes ágsebek már az első évben, de legfeljebb a második évben teljesen befornak.

A sűrűbb állás jó hatása mellett nem lehet a gyökérsarjakkal érvelni, mert hiszen ezeknek a túlsűrű gyökérsarjoknak több mint fele már a harmadik évben „öngyérülés“ útján kiszárad. A 2—3 méter hosszú hajtások azt jelentik, hogy az az ákácerdő ákácnak megfelelő, sőt *kiválóan alkalmas* talajon van, holott a „ritkán álló gyökérsarjfészkekre“, különösen ha azokon a fa el is bokrosodik, mi homokiak azt mondjuk, hogy „ákácfaültetés“ szempontjából nem jó a talaj. Az ilyen „ritkán álló gyökérsarjfészkekre“ helyét lehetőleg pótolni kell más fanemmel. Ezekre tekintetbe jöhetnek talajminőség szerint (útmutató növények) kanadai nyár, jegenyenyár, erdeifenyő sőt feketefenyő is.

Azért tettem a feketefenyőt utolsónak, mert Deliblaton egy feketefenyőoszlopokra szerelt 3 kilométer hosszú telefonvonalamat fennállásának harmadik évében egy éjszaka végig lefektetett a szél (valamennyinek földbeásott része teljesen el volt korhadva), mert Deliblaton egy hatalmas feketefenyőtörzsből faragott itató-vályunk a második évben szétkorhadt, mert Deliblaton nem tudtunk a feketefenyőből még hasábfát se termelni, a pereszlenek görcseinél kitérőtt a hasáb, vagy az évgyűrűk mentén palástokban vált el, de hasábfá sehogyan sem lett belőle és végül mert Deliblaton a legszebb feketefenyvesek mind lösztalajfoltokon állottak (a gerebenci is!), a tulajdonképeni homoktalajokon elődeink által telepített feketefenyvesek pedig mind sinylődtek. Ilyen körülmények alapján érthető, hogy nem tudtam rajongani a feketefenyőért.

Attérve a gyérítésekre, nekem az a nézetem, hogy már a fiatalos 8-ik évében *gyérítenünk kell* és én a gyérítés mérvét nem „a növétér biztosítása szempontjaival“ avagy az

üzemtervek holdankénti 8 köbméterével írnám elő, hanem egyszerűen és minden erdőőr által is érthetően azt rendelém, hogy *kiszedjük a „lemaradottakat“*. Ez olyan szépen, olyan biztosan és olyan szakszerűen meglátszik kivétel nélkül minden erdőben, hogy ehhez magyarázat nem szükséges. A szomszéd fák koronái által túlszárnyalt egyedek önmaguktól is elpusztulnak, leghamarább az ákácokban, azután a cseresekben, gyertyánosokban, kissé később a tölgyesekben és bükkösökben. Az erdei és feketefenyvesekben a „lemaradottság“ oly feltűnő, hogy ezekben a gyérítés késedelme nem is hiba, hanem megbocsáthatatlan bűn. Nem kell azonban bevárni, míg a gyérítés sürgőssége feltűnővé válik, mert a törzsek „lemaradott“-sága az életért folytatott küzdelem következménye. Márpedig minden küzdelem az erdőben némi növedékvesztéssel jár úgy a „lemaradott“ faegyedekre, mint a győztesekre. Ezt a veszteséget kell elhárítanunk az idejében és elég sűrűn alkalmazott, szakszerű gyérítésekkel, nézetem szerint ákácokban és sarjerdőkben 5—5 évenként, szálerdőkben 8—8 évenként.

A felnyurgult állományban a csúcsok visszatörését nem tartom megfelelőnek, mert a csúcsok visszatörésével még mindig nem akadályoztuk meg, hogy a csúcstörött tengődő egyedek ne élőködjenek a meghagyottak gyökerén, amelyektől főként minőségi növekvést várunk. Jó erdőgazdaságban nem szabad felnyurgult állományoknak lenniök. Különösen nem szabad most már, mikor vasúti vagonképessé vált a vékony dorong is, de befülledésmentessé vált a „hasított dorong“ is. A gyérítések elmaradására nem tudok mentséget, mert ha vasúti állomástól távol vagyunk, el kell onnan vinni minden „szállításképes“ választékot és a szó szigorú értelmében *rá kell kényszeríteni* a helyifogyasztást a leggyengébb választékokra!

Most már lehet így beszélnünk, mert a már három év óta bevált tűzifaértékesítési rendszerrel ez lehetségessé lett.

És éppen jobb tűzifaértékesítésre való tekintettel különben is feltűnően kevesellem ákácfaültetésekben 5 év után a holdankénti *egy* szekér gallyfa számítását, 10 év után

2 szekér, 15 év után 3 szekér gallyfa számítását. Nem akarom ennek hozadalmasságával az olvasót untatni, de feltűnően kevés akár a sűrű ültetés előnyére, akár a ritka ültetés előnyére kívánnók is azt számítani, akár a sűrű ültetés csemetetöbbletére, akár az egész elültetett csemetemenyiségre vonatkoztatjuk is azt.

Szederjei-Ostadal Jenő szaktársunknak a fák életére káros ottani rossz szokások kiküszöböléséhez két tanácsot adok. Ha a fák felnyesését magánbirtokosok vagy kisgazdák végzik „*kizárólag fejszével*“, ezt felvilágosító előadásokkal kell megváltoztatni (képviselőtestületben, presbiteri üléseken, gazdakörökben vagy ami ott van). A felnyesést nem lehet baltával ágesonk- és tarisznyaakasztó-mentesen végezni, még akkor sem, ha a gazda maga és bármennyire vigyázva próbálkozik vele. Erre valók az Erdészeti Lapokban már évtizedekkel ezelőtt és újabban is ismeretett ágnyesőfűrészek. Ezeket az országban már általánosan használják, némelyik uradalom 20—30 db. ilyen fűrészsel rendelkezik. Ha a fák felnyesését a felügyeletünkre bízott erdőbirtokon munkások végzik, azokat egyszerűen nem engedem be ágnyesőfűrész nélkül az erdőbe. Mi Deliblaton tarisznyavizsgálatokat tartottunk és akinek elemőzsiája között rövidnyelű baltát találtunk, azt rövid úton kiutasítottuk az erdőből.

Haszonlesésből későn végezni a felnyesést és 10 cm-nél vastagabb ágakat levágni egyáltalában nem szabad. Ennek is csak fenti módon, felvilágosító előadásokkal és szigorral lehet elejét venni. Egyáltalában 3 cm-nél vastagabb ágat nem szabad levágni, mert az nem forr be soha.

A tuskókiszedéstől nem kell félni, a tuskók helyét mindennap estére behúzatni teljesen felesleges. Nem tapasztaltuk, hogy az olyan sokat ártana a sarjadzásnak. Némi elméletnek is hódolva, tényleg legkívánatosabb volna kora tavasszal a nagy fagyok elmúlása után kiszedni a tuskókat, de legtöbb helyen a tuskók gödreit egyáltalában nyitva hagyják, néhol „sűrítő árkokat“ is ásnek, minden nagyobb károsodás nélkül.

Akazienpflanzung. Von *J. v. Ajtay*.

Nimmt als ehemaliger Leiter der Flugsandaufforstungsarbeiten auf der berühmten Puszta Deliblat zu den unter gleicher Anschrift veröffentlichten Ausführungen *Szedervei—Ostádál* („Erdészeti Lapok“ 1936. Heft XII.) Stellung.

Betont die Wichtigkeit der Standortsgewächse, tritt entschieden für einen weiteren Verband ein und gibt als dessen Mindestmass mit 2×2 m an. Statt landwirtschaftlicher Zwischennutzung empfiehlt Verf. Bodenbearbeitung mit der Pferdehacke und schildert jene Massnahmen der Bestandserziehung (frühzeitig begonnene und oft wiederholte Läuterungen bzw. Durchforstungen und Ästungen), die seiner Erfahrung nach am besten zum Ziele führen.

*

Plantation d'acacias. Par *V. Ajtay*.

En opposition avec les vues que *M. Szedervei—Ostádál* a développées au numéro de décembre 1936 du journal „Erdészeti Lapok“, l'Auteur recommande expressément la plantation en réseau étendu et, à la place du sarage, l'usage de la houe à cheval pour l'ameublissement du sol. Il fait connaître en détail les méthodes efficaces de l'entretien des peuplements.

*

Acacia plantations. By *J. Ajtay*.

As opposed to the proposals of *Szedervei—Ostádál* (Erdészeti Lapok No. XII. 1936.) the author definitely suggests a wider arrangement of plants and instead of agricultural utilisation of the space between the rows of plants he proposes the working of the soil by horsehoe and describes in detail the procedure of successful stand tending.

